

Mano Lietuva

„Kojomis žmogus turi jausti į savo tėvynės žemę, bet jo akys tegul žvalgosi po visą pasaulį.“

Dž. Santajana

Sutikti su šia citata ar ne, ilgokai svarsčiau, žvelgdama pro langą į rudeninį Taliną (Estija), kur gyvenu jau daugiau nei dveji su puse metų. Ypač su pirmąja citatos dalimi. Neabejodama sutinku, kad privalome plėsti akiratį ir pasaulėžiūrą, neužsidarydami ir neužsisukdami savo namuose, savo mieste, rajone, šalyje. Galbūt todėl, kad mokiausi tarptautiniame universitete Lietuvoje kartu su studentais iš daugelio pasaulio šalių ir kultūrų, gana daug keliavau: man teko gyventi Anglijoje, kelias vasaras praleisti Amerikoje, o ir šiaip dievinu keliones, man sunkoka sutikti su mintimi, kad „kojomis žmogus turi jausti į savo tėvynės žemę“, net nesigilinant į šį teiginį ir neieškant jo gilesnės prasmės. Bet kuriuo atveju, ar autorius teigtų, kad žmogus turi fiziškai gyventi tėvynėje, ar kad mintimis ir siela turi nuolat būti su ja, to pernelyg nesudievinu, bet suprantu. Taip, esu lietuvė, tačiau jaučiuosi pasaulio pilietė. Nors puikiai suprantu – tėvynė man tik viena, todėl Lietuva man yra brangi ir mylima, bet nebūtinai turiu garsiai tai šaukti, iškėlusi galvą tuo didžiutis ar girtis. Myliu ir gerbiu ją tyliai, sau.

Turbūt tiesa tai, kad kol dar mokiausi vidurinėje mokykloje, ypač jaunesnėse klasėse ir nosies nebuvau per toliausiai iškišusi iš gimtosios Klaipėdos ar gimtinės Lietuvos, neturėjau minties, kad kada nors man teks gyventi ne Lietuvoje. Juk čia gimiau, čia prabėgo graži mano vaikystė, čia lankiau darželį, čia buvau aktyvi, veikli moksleivė, čia visa mano šeima, būrys pusseserių ir pusbrolių, tetų ir dėdžių, seneliai, čia mano draugai ir pažįstami. Čia mano kalba, kultūra, tradicijos, man gerai žinoma ir pažįstama aplinka. Miškai, upės, ežerai, jūra, močiučių sodai, tetos kaimas – labai gera visa tai turėti, aplankyti., pasidžiaugti prisiminimais. Nuoširdžiai sutinku su Ž. Sand mintimi, kad „tėvynės ilgesys visus veikia vienodai: jis pakeičia atmintyje praeities vaizdus, juos idealizuoja; privalumų daugėja, o trūkumus laikas ir nuotolis sušvelnina, kol galop jie visai išdyla mūsų vaizduotėje“, bet... Tikrai manau, kad neturime stebėtis, jei žmogus margą puokštę tėvynės privalumų iškeitė į gyvenimą svetur, visiškai nesuvokdami jo sprendimo priežasties ar tikslo. Tuo labiau neturime teisės to žmogaus nesuprasti ar net jį smerkti.

Rašydama šį rašinį vis grįžtu prie minties „mano Lietuva“ ir vis sau užduodu klausimą, ką gi ji man reiškia. Artimi draugai ir giminaičiai, žinau, laikinai gyvendami užsienyje, svajoja apie Lietuvą, labai jos pasiilgsta, skaičiuoja dienas iki grįžimo, tačiau, manau, todėl, kad užsienyje tik uždarbiauja ir savotiškai kaltina Lietuvos politinę ir ekonominę situaciją, neva Lietuva nesiūlo ir negarantuoja tokio uždarbio ir pragyvenimo lygio, kaip šalis, kurioje jie laikinai dirba. Jie tuo pat metu labai ilgisi Lietuvos, nes tai jų namai. Tačiau taip pat turiu daug tokių draugų, kurie gyvena svečioje šalyje ir nesvajoja, negalvoja apie grįžimą į Lietuvą. Artimiausios draugės pasikalbam tarp savęs – taip, susiorganizuokim kartu grįžti į Lietuvą atostogų vasarą: aplankysim artimuosius, nuvažiuosim pailsėti į Nidą, Palangą, nuvyksim į sostinę, paiškylausim su palapinėmis Plateliuose, prisiminsim didžkukulį ir lietuviško alaus skonį. Na, o atostogoms pasibaigus, grįšim kas sau, į savus namus. Ir net nesudvejosim, kad gimtasis miestas, kad Lietuva – jau nebe mūsų namai. Ir širdies dėl to neskauda, kaltės nejaučiam, atvirkščiai, džiaugiamės puikiais atostogomis tėvynėje. Akivaizdu, kad ji svarbi, reikšminga, į ją norisi grįžti, juk

čia tiek gero ir brangaus. Taip, Lietuva visada buvo ir bus mūsų dalis, dalis praeities, dabarties, ir, tikimės, ateities.

Manau, tiesa, kad sėkmė, lankstumas ir gebėjimas greitai prisitaikyti prie naujos aplinkos, šalies, žmonių, visaverčio ir harmoningo gyvenimo susikūrimas yra raktai, atveriantys duris į laimingą gyvenimą svetur. Turiu viską (na, gerai, beveik viską), ko reikia laimingam gyvenimui ne gimtoje šalyje, ir mano namai ne Lietuvoje, Lietuva, nesupyk. Tačiau kaip R. Bachas savo knygoje „Palikę užuovėją“ rašė: „namai – tai ne konkreti vieta. Tai, ką pažįsti ir mėgsti, nebūtinai turi būti sukalta vinimis, nebūtinai privalo turėti stogą ir tvirtus pamatus. Mes galime priprasti ir pamėgti vėnis ir stogą, bet kai kur nors išvyksime, be mūsų žinios bus pakeistas jų išdėstymas, grįžę pasipiktinę klausime, kokia čia lentų krūva. Namai – tai tam tikra visuma, kuri mums yra brangi, kurioje jaučiamės saugūs tokie, kokie esame.“ Mano namai yra ten, kur pati turiu teisę atrakinti ir užrakinti duris. Ir jei norėsiu, savo namuose mylėsiu Lietuvą ir kalbėsiu, dainuosiu lietuviškai, nesvarbu, kurioje šalyje, kiek kilometrų nuo Lietuvos esu. Tai mano vidinė nuostata. Taip pat, jeigu norėsiu, susirasiu veikiančią lietuvių bendruomenę svečioje šalyje ar mieste, savanoriškai įsitrauksiu į jos veiklą. Juk todėl, kad negyvenu Lietuvoje, aš nesu mažiau lietuvis.

Turiu pasakyti, kad nors ir gyvenu ne gimtojoje Lietuvoje, domiuosi, kas vyksta joje ir pasaulyje, seku lietuvišką žiniasklaidą, skaitau spaudą. Pasižadėjau sau, kad grįžusi į Lietuvą nepamiršiu užėiti į knygyną ir įsigyti lietuvių rašytojų knygų, daugiau skaitysiu lietuviškai. Tikras malonumas šiais metais buvo perskaityti kelias aštuoniasdešimtojo gimtadienio sulaukusio A. Čekuolio knygas, taip pat girdėjau, kad knygą „Paskutinė kadencija. Prezidento dienoraščiai“ išleido V. Adamkus, debiutinę knygą „Pasimatymas su Lietuva“ parašė E. Mildažytė, o kur dar visos pastaruosiu metu Lietuvoje populiarios autobiografinės knygos? Tikiuosi rasti laiko perskaityti ar bent pavartyti minėtas knygas, taip pat prisiminti ir mokyklos suole skaitytas lietuvių autorių knygas. Atsimenu, bene pirmoji rimta mano skaityta knyga buvo V. Mykolaičio-Putino „Altorių šešėly“, būtų gera grįžti prie jos ir kitų, tačiau, ko gero, galiu pasiteisinti laiko stoka ar svarbiais darbais. Bet, manau, vien tai, kad turiu tokių norų ir tikėjimo, jau yra sveikintina, turbūt tai parodo savotišką meilę, ilgesį ir lietuviybės puoselėjimą. Juk nė vienas emigravęs žmogus nežinome, kada ir kaip likimas išmes kortą ir ar neteks vieną dieną vėl namais vadinti Lietuvos. Niekada nesakau „niekada“.

Pabaigoje noriu pasakyti, kad labai daug gyvenime priklauso nuo paties žmogaus, nuo jo aplinkos, šeimos, asmenybės, vertybių skalės, supratimo, požiūrio į įvairius dalykus. Visi branginame ir mylime savo gimtąją šalį tiek, kiek to norime, puoselėjame tos šalies kalbą, kultūrą ir tradicijas tiek, kiek to norime. Minime gražiu žodžiu, ilgimės ir aplankome tiek, kiek to norime. Todėl vieno sprendimo ar atsakymo į tai, ką kiekvienam ne Lietuvoje gyvenančiam lietuviui reiškia Lietuva, manau, nėra. Tai žino ir supranta tik tas žmogus ir jo namų sienos.

Geltona, žalia, raudona... Artėjant žiemos šventėms jaučiu, kad Kalėdas būtų gera sutikti Lietuvoje, prie Kūčių stalo matyti artimųjų veidus ir žinoti, kad mano senelis, kaip ir kiekvienais metais, iš bažnyčios parnešė kalėdaitį, kurį padalys visiems šeimos nariams, dėkodamas, kad susirinkome. Vertinu ir žinau, ką man tai reiškia. Linkiu visiems labai nenutolti nuo Lietuvos, jei ne darbais, tai bent

mintimis. Išsaugokime kalbą, dalelę autentiškumo, tradicijų ir stenkimės tai puoselėti, kad ir kiek toli esame nuo Lietuvos – visomis prasmėmis!

Sandra Luksanecaite

Konkurso rėmėjai:

LR AMBASADA
SLOVĖNIJOJE

LR AMBASADA
LONDONE

LR AMBASADA
AIRIJOJE

LR AMBASADA
LATVIJOJE

LR AMBASADA
ARMĖNIJOJE

LR AMBASADA
ŠVEDIJOJE

LR AMBASADA
KIJEVE

LR AMBASADA
ISPANIJOJE

LR AMBASADA
ESTIJOJE

LR AMBASADA
EGIPTE

LITAUER IM
SAARLAND
LIETUVIAI SAARLANDE ir aplink jį

norvegijos lietuvių bendrija • litauisk forening i norge

